

VEST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

STRATEGISK PLAN

for videregående opplæring
i Vest-Agder 2014 - 2025

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	3
LÆRINGSMILJØ - TRYGGE OG MOTIVERTE ELEVER OG LÆRLINGER	4
Klasse- og læringsledelse	4
Veiledning og vurdering	6
Digital kompetanse	7
Det psykososiale skolemiljøet	8
SAMHANDLING - FELLES INNSATS, FELLES FREMGANG	9
Skole, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv	9
Systematisk samhandling rundt den enkelte elev	9
MANGFOLD - EN NØDVENDIG RESSURS	10
Mangfold og likestilling i videregående opplæring	10
Opplæring til internasjonal samhandling	11
SKOLEN SOM ET PROFESJONELT FELLESSKAP	12
Forskningsbasert kunnskap og undervisning	12
Ledelse	13
Læreren/instruktøren	14
STRUKTUR OG SKOLEBYGG	
- ROBUSTE, BÆREKRAFTIGE OG FLEKSIBLE RAMMEBETINGELSER	15
Strukturelle endringer - skolebygg	15
VEDLEGG	16
Mandat, deltakere og prosess	16
Plan for gjennomføring	17
Demografi	17
Sentrale planforutsetninger	18

FORORD

Vest-Agderskolen er en felles møteplass der alle unge skal få kunnskaper og utvikle sine ferdigheter, holdninger og verdier. Skolen skal gi utfordringer og mestringsopplevelser, og legge grunnlaget for videre utdanning og deltakelse i samfunnet og arbeidslivet. Fullført videregående opplæring er viktig både for den enkelte og for arbeidslivet. Hovedmålet de kommende årene er derfor økt gjennomføring.

Gjennom et omfattende arbeid har strategisk plan lagt konkrete føringer for hva morgendagen og de nærmeste årene skal handle om. I planen kan elever, ansatte, beslutningstakere og andre interesserte finne strategier for hva som skal bidra til økt kvalitet og bedre gjennomføring. Strategisk plan inngår i en rekke av styringsdokumenter for utdanningssektoren, nasjonale, regionale så vel som fylkeskommunale, og danner selv utgangspunkt for andre planer de nærmeste årene.

I denne planen er det valgt fem strategiområder som arbeidet skal konsentreres om. Planen gjennomgår status for hvert område og presenterer mål og strategier for fremtidig arbeid.

Opplæringens innhold i skole og bedrift har fått stor oppmerksomhet i planen. Det er lagt vekt på at vi utvikler et kollektivt orientert personale og en god skoleorganisasjon som kan understøtte god undervisning, og et sosialt miljø som fremmer god læring hos elever og lærlinger.

Kunnskapssamfunnet stiller større krav til kompetanse enn noen gang før. Vest-Agderskolen skal utdanne for framtidens arbeidsmarked. Hvilke kompetanser som vil bli etterspurt 20-30 år fram i tid er det lite sikker kunnskap om. Vi tror imidlertid at sosial kompetanse, evne til innovasjon og kreativitet, evne til samhandling, kunnskap om forskjellige kulturer og språk vil få større betydning i et fremtidig samfunn.

Vi har dyktige lærere og ledere i Vest-Agderskolen. Kontinuerlig trykk på forbedring må imidlertid hele tiden være en sentral del av lærerens profesjon. Skolen har de senere årene blitt mer kunnskapsbasert, og Strategisk plan legger vekt på kunnskapsbasert praksis for å sikre en bedre kvalitet.

Vest-Agder har de siste årene vært igjennom en stor elevvekst. Frem mot 2020 går elevtallet noe ned for deretter å stige sterkt igjen. Strategisk plan fokuserer derfor på å planlegge robuste og fleksible skoler som kan imøtekomme den fremtidige elevveksten.

Arly Hauge
Utdanningssjef

LÆRINGSMILJØ

– trygge og motiverte elever og lærlinger

Alle elever i norsk skole har en individuell rett til et fysisk og psykososialt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. At elevene opplever å ha et godt læringsmiljø, er et viktig mål i seg selv. Det er godt dokumentert at det er en sammenheng mellom elevenes faglige prestasjoner og deres læringsmiljø. Skolekulturen, relasjonene mellom elevene og mellom lærerne og elevene, samt det pedagogiske arbeidet påvirker hverandre gjensidig.¹

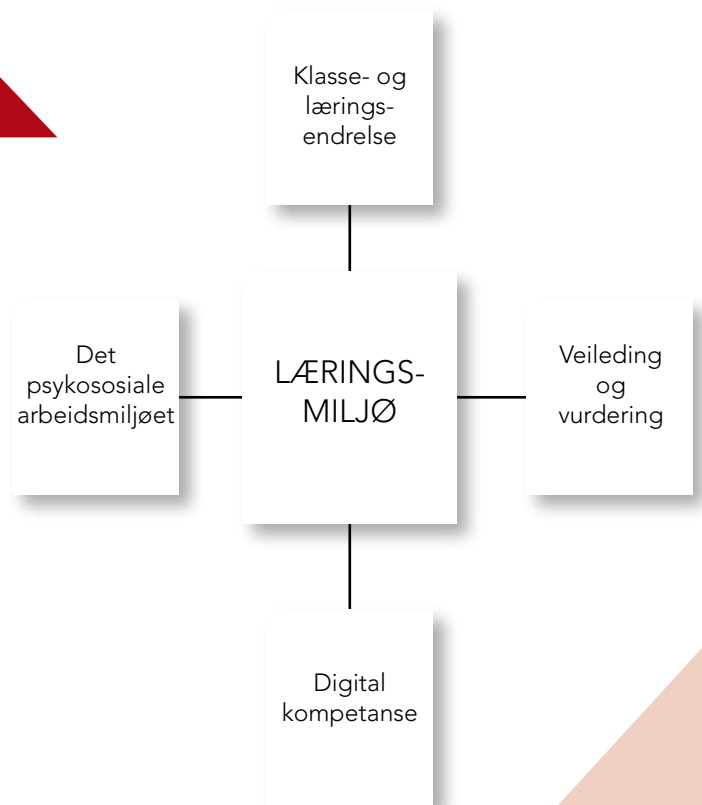
KLASSE- OG LÆRINGSLEDELSE

Lærerens arbeid som leder av klassen/gruppen har stor betydning for læringsmiljøet og dermed elevenes læring. Klasse- og læringsledelse er lærerens evne til å skape et positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. Læringsledelse omfatter kunnskap om emner som relasjonsledelse, undervisningsstruktur, læringstrykk, motivasjon, vurdering, feedback, læreplan og organisasjonsutvikling. Alle kunnskapselementer knyttes til konkret opplæring i fag.

Lærerens ledelse foregår alltid i en samhandling med elevene. Kvaliteten på relasjonen mellom læreren og elevene vil derfor være helt avgjørende for hvordan læreren kan utføre oppgaven som leder av klassen/gruppen, og dermed være i stand til å utvikle et godt læringsmiljø.² Utøvelse av god læringsledelse inngår også å utvikle og bruke gode og relevante læringsarenaer, og å kunne gjøre alle fag relevante, både innen yrkesfag og studiespesialiserte tilbud.

STATUS:

Elevene i Vest-Agder trives gjennomgående godt på skolen. Resultatene for læringsmotivasjon har hatt en positiv utvikling de siste årene, men det er fremdeles et forbedringspotensial.³ Det er noe

forskjell mellom skolene. Spesielt innad i den enkelte skole er kvaliteten ujevn. I et utviklingsperspektiv må vi fortsatt ha fokus på klasse- og læringsmiljøet og relasjonen mellom den enkelte eleven og læreren. Skolen har dyktige lærere. Kontinuerlig trykk på forbedring av opplæringen må imidlertid hele tiden være en sentral del av lærerens profesjon. Skoleledelsen må ha evne til å vedlikeholde der det er bra, og gripe inn der det trengs.

1 Stortingsmelding nr 22 (2010 -2011)
Motivasjon – mestring - muligheter

2 Thomas Nordahl mfl.: Materiell for helhetlig arbeid med læringsmiljøet

3 Elevundersøkelsen

MÅL:

- Et system for klasse og læringsledelse som fremmer et godt læringsmiljø er etablert på alle skoler.
- Forbedre kvaliteten og relevansen i opplæringen gjennom bedre integrering av fag og praksis i opplæringsløpet.
- Videregående opplæring har et mangfold av opplæringsarenaer å spille på.

STRATEGIER:

- Skolen har lærere som både viser omsorg og er tydelige ledere for læringsarbeidet i klassen.
- Skolene utvikler og gjennomfører aktiviteter som styrker elevenes sosiale relasjoner til hverandre.
- Skolene viderefører tydelig ledelse og tydelige skolekulturer med enhetlig praktisering av ordensreglement og konsekvenser.

- Det gjennomføres undervisningsevaluering som vurderer elevens og lærerens arbeid i klasserommet. Evalueringen skal resultere i konkrete forslag til endring og forbedring.
- Fagene på yrkesfag skal være mest mulig praktiske og yrkesrelevante.
- Fagforum brukes til deling av kunnskap mellom skolene, også i forhold til yrkesretting.
- Den enkelte skole utvikler kunnskap og ressurser til å utnytte læringsressursene utenfor skolen.
- Skolene har fokus på kunnskap om og praktisk bruk av alle skolens opplæringsarenaer, bibliotek / læringsverksted samt nettbasert teknologi.

VEILEDNING OG VURDERING

Elever, lærlinger og lære kandidater skal

- **Forstå** hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- Få **tilbakemeldinger** som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
- Få **råd** om hvordan de skal forbedre seg.
- Være **involvert** i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.⁴

STATUS:

Enkelte oppfatter fortsatt vurdering som synonymt med retting, det vil si bedømming av et arbeid som er avsluttet. De siste årenes fokus på underveisvurdering har gitt en økende forståelse av at vurdering også er en del av læringsprosessen. Elever deltar i større grad i vurderingen av sitt eget arbeid. De får vite hva de skal lære, hva de kan og får råd om hva de skal gjøre for å bli bedre.

MÅL:

- Vurdering brukes systematisk for å skape best mulig læring for hver enkelt elev / lærling, og for å gi læreren / instruktøren tilbakemelding på hva

som fungerer i opplærings situasjonen.

- Læringsmiljøet er preget av motivasjon og elevdeltakelse.

STRATEGIER:

- Kunnskap, erfaringer og praksis fra prosjektet "Vurdering for læring" spres til alle skoler og lærebedrifter.
- Skolene/ lærebedriftene bruker vurdering som et redskap for læring.
- Elevene/ lærlingene deltar og får eierskap til vurdering av egne prestasjoner og egen faglig utvikling.

⁴ Meld. St. 19 (2009–2010) Tid til læring

DIGITAL KOMPETANSE

Digital kompetanse er ferdigheter, kunnskaper, kreativitet og holdninger som alle trenger for å kunne bruke digitale medier for læring og mestring i kunnskapssamfunnet. ⁵

STATUS:

Vest-Agder har satsset stort på bærbar pc til alle elever. Utfordringen er å utvikle kompetanse i bruk av de nye mulighetene. Dette krever en offensiv holdning. Innspill i planprosessen peker på at skoleledelsen har en viktig rolle, og må være visjonære, strategiske og stille krav til de ansattes arbeid med digitale verktøy.

MÅL:

Elevenes og lærlingenes digitale kompetanse fremmer læring og deltakelse i samfunnslivet.

STRATEGIER:

- Skoleeier er en drivkraft i IKT-satsingen, og Vest-Agderskolen er aktiv i å utnytte nye læringsmuligheter som IKT-utviklingen gir
- Skoleeier, i samarbeid med skoleledelsen legger til rette for styrking av lærernes IKT-kompetanse, og stiller krav til de ansattes arbeid med digitale verktøy.
- Lærerne kjenner elevenes IKT-kompetanse, og elevens kompetanse blir brukt som en ressurs i læringsarbeidet.

⁵ ITU: Digital skole hver dag, 2005

DET PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØET

Opplæringsloven:

§ 9a-1: Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§9a-3 første ledd: Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

STATUS:

Elever som opplever krenkende adferd i skolehverdagen, kan slite med psykiske lidelser i årevis etter endt skolegang. Et dårlig læringsmiljø resulterer også ofte i dårlige faglige resultater. Mange elever trives godt på skolen, og de siste årene har antall som opplever mobbing blitt redusert med 10 pst årlig. Vest-Agder har nulltoleranse mot mobbing, og har som mål at ingen elever skal oppleve å bli mobbet av medelever, lærere og andre voksne på skolen.

MÅL:

- Hver enkelt elev opplever trivsel og trygghet på skolen.
- Hver enkelt elev opplever et skolemiljø fritt for mobbing og krenkende atferd.
- Hver enkelt elev føler tilhørighet til og inkludering i egen klasse og skole.
- Brudd på retten til et godt miljø blir oppdaget og håndtert på en effektiv måte.

STRATEGIER:

Skolenes evne til å forebygge og håndtere krenkende arbeid skal styrkes. VAFs plan for arbeidet med elevenes psykososiale miljø vil være et sentralt verktøy i dette arbeidet.

SAMHANDLING

– felles innsats, felles fremgang

SKOLE, NÆRINGS LIV, KULTURLIV, OG SAMFUNNS LIV

Regionplan Agder 2020 legger vekt på at lærelyst er grunnleggende for læring, at læring er grunnleggende for kompetanseutvikling og at næringsliv, kulturliv og samfunnsliv skal knyttes tettere til undervisning på alle nivåer for å stimulere lærelyst.

STATUS:

Næringslivet etterlyser større grad av skreddersøm i utdanningstilbudene for å få dekket behovet for kompetanse og ferdigheter. St.meld. nr. 20 (2012-2013) påpeker også behovet for fleksibilitet i videregående opplæring, og åpner for nye gjennomføringsmodeller med større integrering av lærefaget i opplæringsforløpet. Det er behov for bedre samarbeid mellom skole og bedrifter om alternative utdanningsløp. Det er for få lærlingplasser – spesielt i offentlig sektor, og det fins gode eksempler på at Prosjekt til fordypning brukes til fruktbart samarbeid med opplæringskontor og bedrifter. Ungt entreprenørskap fungerer som drivkraft og inspirasjon for å utvikle prosjekter som krever samhandling ut over skolen. Den kulturelle skolesekken bidrar til kompetanse som gjør elevene til aktører i kulturlivet. Skolenes evne til å tilpasse seg samfunnsutviklingen varierer.

MÅL:

- De viktige aktørene samhandler for økt kvalitet og gjennomføring i videregående opplæring.

STRATEGIER:

- Systematisk samhandling mellom videregående opplæring og
  - Opplæringskontor og lærebedrifter i næringsliv og kommuner.
  - Høgskoler, Universitet og forskningsmiljøer.
  - NAV.
  - Kulturinstitusjoner og frivillige organisasjoner.
- Videreutvikle Fagskolen og Karrieresentrenes

voksenopplæringstilbud for å møte næringslivets behov.

- Økt bruk av ekstern kompetanse i opplæringen.
- Hensiktsmessige hospiteringsordninger for ansatte.
- Etablering av dialogarenaer for skole og næringsliv.

SYSTEMATISK SAMHANDLING RUNDT DEN ENKELTE ELEV

STATUS:

Dette området har allerede høy prioritet i dag, og flere tiltak er satt inn, særlig for de faglig svakest presterende elevene. Tydelige innspill i planprosessen understreker behovet for denne satsingen. Prosessen har også gitt tilbakemeldinger om at rådgivningstjenesten har en utfordring i å være oppdatert og tilgjengelig.

MÅL:

- Det er gode rutiner for å følge elevene i alle overganger.

STRATEGIER:

- Samhandling mellom grunnskole, videregående skole, næringsliv samt universitet for å sikre gode overganger mellom skoleslagene og mellom skolegang og videre læreløp.
- Legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen.
- Gjennomføre en helhetlig karriereveiledning som skal sikre riktige utdanningsvalg.
- Styrke rådgivningstjenestens tilbud, både sosialpedagogisk og innenfor karriereveiledning.
- Rådgivningstjenesten arbeider på tvers av forvaltningsnivåer.

MANGFOLD

– en nødvendig ressurs

Gjenkjennelse er et viktig pedagogisk prinsipp i undervisningen. Det er derfor viktig at det nye mangfoldet i livsstiler, religiøs og kulturell bakgrunn blant elevene gjenspeiles i læreplaner og lærebøker, og at alle elever opplever at skolen viser til noen av deres egne erfaringer. (...) Det er viktig at elevene møter kvalifiserte lærere med ulik bakgrunn, og med kompetanse på å arbeide med elever med ulik religiøs, kulturell og språklig bakgrunn".⁶

"Elever og lærlinger skal utdannes til verdensborgere med toleranse for forskjellighet og evne til å se hvilke muligheter som ligger i mangfoldet"⁷

Regionplan Agder 2020 peker på at Agder gjennom systematisk samhandling skal bli et likestilt samfunn, som inkluderer alle sørlendinger i det gode liv. Mangfold skal være en styrke for landsdelen, og det skal bli bedre kjønnsbalanse i yrkeslivet. Landsdelens fremste konkurransefortrinn er et internasjonalt orientert arbeidsliv. Agder skal ta i bruk de viktige ressur-

Mangfold og likestilling i videregående opplæring

MANGFOLD

Opplæring til internasjonal samhandling

sene som fins blant innvandrere, både når det gjelder språk- og kulturkunnskaper, og muligheter for å bygge internasjonale nettverk og omstillingskompetanse.

MANGFOLD OG LIKESTILLING I VIDERE- GÅENDE OPPLÆRING

STATUS:

Elevene i videregående opplæring i Vest-Agder representerer et mangfold når det gjelder funksjonsnivå, språklig, sosial og etnisk bakgrunn, religion, kjønn og seksuell orientering. Økt mangfold stiller krav til skolens evne til å

stimulere gode relasjoner med utgangspunkt i menneskers egenart og likeverd.

Innen studiespesialiserende utdanningsprogram er det en god kjønnsbalanse, mens det er svært skjev fordeling av gutter og jenter innen flere av yrkesfagene. Ved nybygg og ombygginger legges det stor vekt på universell utforming, så elever og ansatte med funksjonsnedsettelse kan delta på lik linje.

MÅL:

- Mangfold brukes som en positiv ressurs i videregående opplæring.
- Mangfoldet i elevmassen gjenspeiles blant de ansatte.

STRATEGIER:

- Personalet og ledelsen i videregående opplæring har kompetanse til å identifisere og ta i bruk elevenes og lærlingenes ulike ressurser.
- Skolene har en bevisst og planmessig tilnærming til flerkulturell rekruttering og internasjonal kompetanse.
- Likestilling og mangfold er synlig i undervisningen.
- Skolene gir god, kjønnsuavhengig veiledning og rådgivning, med utgangspunkt i elevens ressurser, bakgrunn og behov.
- Norskundervisningen for minoritetsspråklige styrkes.

6 St.meld. nr. 49 (2003-2004) Mangfold gjennom inkludering og deltakelse

7 St. meld. Nr. 20 (2012-2013) På rett vei, kvalitet og mangfold i fellesskolen

OPPLÆRING TIL INTERNASJONAL SAMHANDLING

STATUS:

Den flerkulturelle elevmassen er en viktig ressurs for samfunnet og for Agders internasjonalt retta næringsliv. Skolen har ikke tradisjon for å identifisere og ta i bruk denne ressursen. Dette står i kontrast til at de fleste skolene har flere internasjonale samarbeidsprosjekter.

MÅL:

- Videregående opplæring møter samfunnets og det regionale næringslivets behov for internasjonal og interkulturell kompetanse.

STRATEGIER:

- Det globale perspektivet er sentralt i opplæringen.
- Språkopplæringen på alle nivå styrkes, og det utvikles tilbud innen flere fremmedspråk på en eller flere av de største skolene.
- Undervisningen legger til rette for å velge engelsk som arbeidsspråk, i samarbeid med regionalt næringsliv.
- Det legges til rette for deltakelse i internasjonaliseringsprosjekt for flere elever / lærlinger.

SKOLEN SOM ET PROFESJONELT FELLESSKAP

- en lærende organisasjon

FORSKNINGSBASERT KUNNSKAP OG UNDERVISNING

Forskningsbasert kunnskap betyr at den kunnskapen en bygger på, er utviklet og/eller basert på forskning, og at den relatert til pedagogisk praksis, øker sannsynligheten for ønskede resultater.

Forskningsbasert undervisning ... innebærer alt fra kunnskapsavansert undervisning til forskningsdeltakelse.⁸ Forskningsbasert undervisning kan være formidling av etablert kunnskap, av ny anerkjent kunnskap eller av forskningsresultater som nettopp er blitt kjent.

STATUS:

Vest-Agder fylkeskommune har etablert et samarbeid med UiA om forskning i videregående skole. Generelt er det imidlertid forsket lite på og i videregående skoler, både nasjonalt og lokalt. Kunnskap om hva som virker blir i debatten ofte møtt av pedagogiske overbevisninger og krav om individuell metodefrihet.⁹ I tillegg vet vi at skolen i for liten grad drar nytte av ny kunnskap og resultater fra forskning for å utvikle egen praksis og forbedre opplæringen til elevene.¹⁰

MÅL:

- Skolen og den enkelte lærer anvender forskningsbasert kunnskap både i opplæring og utviklingsarbeid.

STRATEGIER:

- Det legges til rette for forskning ute på skolene

- Etablere regionalt samarbeid om skoleforskning og kompetanseutvikling med fokus på fremragende skoleforskning tilpasset regionens behov.
- Lærerutdanningene utfordres på å utdanne lærere som har forskningsbasert kunnskap
- Det tilrettelegges kollektive arenaer i alle skoler for utvikling, refleksjon over og deling av pedagogisk praksis som basis for utvikling av god undervisning.
- Skolens undervisning er i tråd med den nyeste kunnskapen i fagene, og er en ressurs for samfunns- og næringsliv. Bibliotek tjenesten benyttes som en kilde for kvalitetssikret informasjon.

8 NOU 1988:28, Med viten og vilje

9 Terje Ogden: Motviljen mot evidens i utdanningssystemet, Bedre skole nr 4 - 2008

10 St.prp. nr. 1 (2008-2009) Strategi for utdanningsforskning

LEDELSE

Ledelse innebærer å inspirere og påvirke i retning av kollektive mål for skolen. Skoler som lykkes i arbeid med læringsmiljøet, karakteriseres av en dynamisk, tilretteleggende ledelse og en profesjonell kultur. Personalet og ledelsen ved disse skolene utvikler et samarbeidende kollektiv som fremmer utvikling av organisasjonen.

STATUS:

Mye har skjedd innen dette området. Skoleledere er ikke lenger "fremst blant likemenn". Det har foregått en profesjonalisering av skolelederrollen, og mange har nå formell utdanning innen ledelse. Det stilles også tydelige forvent-

ninger til skolenes ledelse gjennom skoleeiers styringsdokumenter. Innspill i løpet av planprosessen bekrefter disse endringene, men viser også et behov for å styrke den pedagogiske delen av lederfunksjonen. Vi må fortsatt arbeide målbevisst for å forbedre undervisningskvaliteten gjennom deling av pedagogisk kunnskap, bruk av pedagogisk forskning og et fortsatt høyt trykk på å utvikle vårt opplæringstilbud.

MÅL:

Tid til pedagogisk ledelse er prioritert av alle parter.

Utdanningssektoren i Vest-Agder er preget av en profesjonell pedagogisk lederkultur som aktivt bruker kvalitativ og kvantitativ informasjon for utgangspunkt for skolevurdering.

Alle skoleledere har lederutdanning.

STRATEGIER:

- Tid til pedagogisk ledelse prioriteres både av skoleeier og på skolenivå.
- Kvalitetskjennetegn sammen med kvantitative data brukes som grunnlag pedagogisk utviklingsarbeid.
- Skoleeier legger til rette for at ledere og andre ansatte kan delta på lederutdanning.

LÆREREN / INSTRUKTØREN

STATUS:

Systematikken rundt formell kompetansekartlegging ivaretas av fylkeskommunens personalavdeling. Utdanningsavdelingens og den enkelte skoles kompetanseplaner danner grunnlag for pedagogisk og faglig kompetanseutvikling. Sentralt er strategien lagt i Kunnskapsdepartementets "Kompetanse for kvalitet", og fylkeskommunen følger dette opp i rullerende kompetanseplaner.

Skal skolen oppfattes som en kompetansebedrift, både av interne og eksterne, kreves imidlertid noe mer enn videreutdanningstiltak. Lærerrollen er i endring, og den viktigste utviklingslinjen går fra den privatpraktiserende lærer til læreren som en del av et lærende fellesskap. Prinsippene i den lærende organisasjon bør i større grad være bærende for utviklingen.

MÅL:

- Vest-Agder fylkeskommune rekrutterer riktig kompetanse i alle ledd.
- Lærerens / instruktørens kompetanse er etterspurt og anerkjent, både i arbeidsfellesskapet og i verden utenfor.

STRATEGIER:

- Tydelig markedsføring av kvalitetene i videregående opplæring i Vest-Agder for å bygge godt omdømme.
- Systematisk rekruttering, opplæring og oppfølging av ansatte.
- Det implementeres et varig system for etterutdanning.
- Alle lærere bidrar aktivt på kollektive arenaer for refleksjon over pedagogisk praksis i skolen.

STRUKTUR OG SKOLEBYGG

- robuste, bærekraftige og fleksible rammebetingelser

Asplan Viak har i 2008 gått igjennom norsk og internasjonal forskning og sett på sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet¹¹ og konkluderer med at andre faktorer i skolens rammebetingelser og skolens virksomhet har større betydning for kvaliteten i skolen enn størrelsen på skolene.

STRUKTURELLE ENDRINGER - SKOLEBYGG

STATUS:

Våre skoler er veldig forskjellige. Elevtall fra 1400 til under 100, stor variasjon i antall programfagstilbud mellom skolene, og skoler som er fullt utrusta og moderne til skoler som kritisk trenger opprustning. Det har vært politiske vedtak om å utvikle kombinerte skoler, og at elevene skal ha tilbud om alle programområder i egen region. Innenfor disse rammene er løsningene ulike i de ulike regionene.

Prosessen i Politisk verksted viser at det er prinsipiell støtte for å arbeide for skoleenheter som er store og heterogene nok til å være robuste for endringer, samt at de bør ha nærhet til næringslivet.

Elevtallsutviklingen viser at en først i planperioden får noen års pusterom når det gjelder kapasitet, men at siste del av planperioden må brukes til å forberede økt kapasitet, særlig i østre del av fylket.

MÅL:

- Vest-Agder har robuste og bærekraftige skoler som bygger opp om mangfold, samhandling, kompetanse, læringsmiljø og fleksibilitet.
- God byggkvalitet.

STRATEGIER:

- Det igangsettes et arbeid med å utvikle en skolebruksplan som bygger på målet om å utvikle robuste, fleksible, byggmessig gode og bærekraftige skoler. Dette innbefatter analyse av arealbehov og bygningsmassens status, demografiske utfordringer i regionene, elevtall på enheter og utdanningsprogram, driftsutgifter pr elev, ulike skoletyper og størrelser samt en generell vurdering av skole- og tilbudsstruktur i forhold til økonomi.
- Den videregående opplæringen i Agder videreutvikles gjennom et nært samarbeid mellom Agderfylkene. Samarbeidet er spesielt viktig i grenseområdene, samt innen mer spesialiserte / marginale utdanningstilbud.

¹¹ Sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet av Tone H. Sollien, Asplan Viak 2008

VEDLEGG

MANDAT, DELTAKERE OG PROSESS

Arbeidet med Strategisk plan for videregående opplæring i Vest-Agder 2020 ble iverksatt etter Fylkestingets vedtak 19.10.2010: "Det startes et arbeid for å utarbeide en strategisk plan for videregående opplæring i Vest-Agder for perioden 2011- 2020 i henhold til presenterte fremdriftsplan og organisering." ... "Planen må ta opp viktige temaområder basert på de viktigste utfordringene innen videregående opplæring i Vest-Agder. Det bør velges 3 - 5 strategiområder som arbeidet konsentreres om. Valg av strategiområder forankres i en analyse av nåsituasjonen samt utviklingstrekk, samt hva en ønsker skal kjennetegne videregående opplæring i 2020."

Videre bygger denne planen på Regionplan Agders mål mot 2020. Hovedsatsingsområdet "Utdanning, verdiskaping bygd på kompetanse" står naturligvis i en særstilling, men også de øvrige satsingsområdene gir tydelige signaler som denne planen tar opp i seg.

På bakgrunn av Regionplan Agders "Mål mot 2020" er det også vedtatt et strategisk notat "Utdanning". Hovedmomenter fra dette arbeidet er også vektlagt i utarbeidelsen av denne planen.

Det foreliggende planforslaget bygger på en grundig prosess, og bred deltakelse preger planen:

- Swotanalysen 3. desember 2010, som dannet et utgangspunkt for planen, med kunnskap om

eksterne og interne forhold i nåtid.

- Scenarieprosessen 20. januar 2011, der ble det arbeidet med hvordan forhold vil utvikle seg i framtida.
- Strategiutviklingssamlinga 21.–23. mars 2011, som definerte fokusområdene og ga føringer for den videre prosessen.
- Møte med Elevorganisasjonen 26. april 2011, med gjennomgang av grunnlag for Politisk verksted.
- Politisk verksted 12. mai 2011, som la ramme- ne for målformuleringer og strategier.

I samlingene har et bredt spekter av deltakere vært representert:

- Politiske deltakere fra HKU og Yrkesopplæringsnemnda
- Deltakere fra fylkeskommunens utdanningsavdeling, personal- og utviklingsavdeling og bygg- og innkjøpsseksjonen
- Fylkesmannen
- Kommunene
- Aust-Agder Fylkeskommune
- LO / NHO
- Node / Eyde
- Universitetet i Agder
- Opplæringskontorene
- NAV
- Rektorene
- Elever/elevorganisasjonen
- Arbeidstakerorganisasjonene

Fylkesrådmannens ledergruppe har vært styringsgruppe for arbeidet. Arbeidsgruppen, som har hovedansvaret for gjennomføring og utarbeidelse av plandokumentet, har bestått av Arly Hauge (Utdannings sjef), John Nelvik Lie (Utdanningsavdelingen), Kenneth Andresen og Lisbeth Reed (Strategi- og utviklingsenheten) og Knut Aasen og Elin Stavrum (Rektorer).

PLAN FOR GJENNOMFØRING

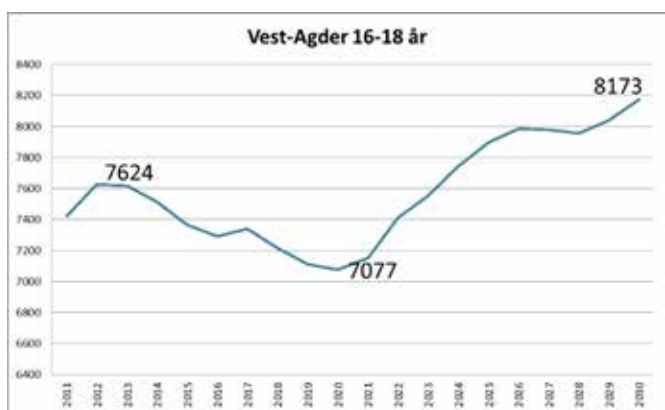
Vedtatt Strategisk plan for videregående opplæring i Vest-Agder 2020 skal inngå i fylkeskommunens styringsdokumenter for arbeid i utdanningssektoren.

Tiltak forankret i strategisk plan skal innarbeides i økonomiplan med årsplan og budsjett, samt følges opp gjennom utdanningsavdelingens årskontrakt og driftsutviklingssamtale med driftsenhetene.

Data/resultater hentes fra ulike statistikkportaler. Vurdering og analyse gjøres i henhold til fylkeskommunens kvalitetssystem. Strategiene i planen skal også vies oppmerksomhet i skolenes og utdanningsavdelingens årsberetning.

DEMOGRAFI

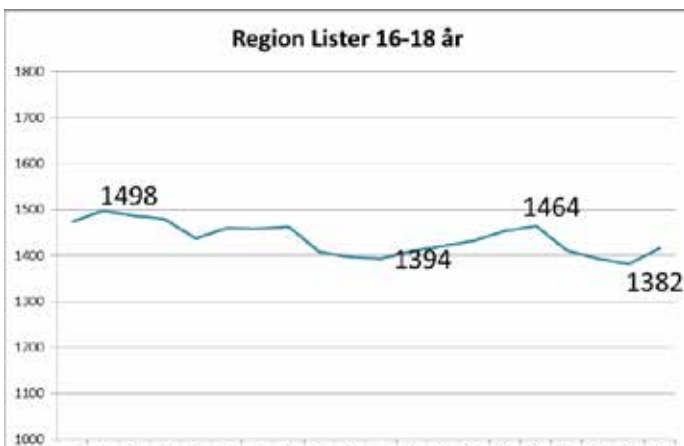
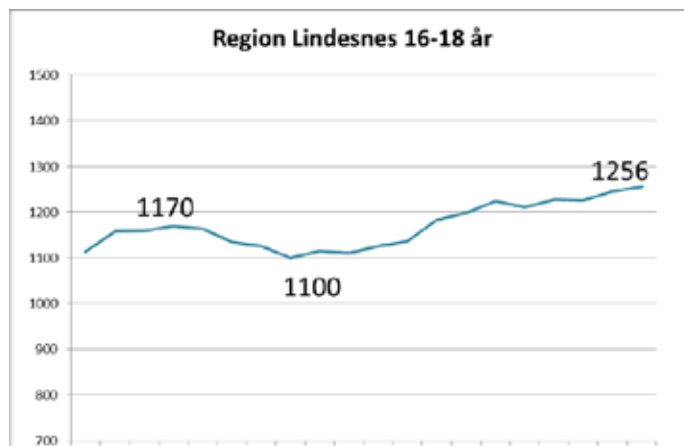
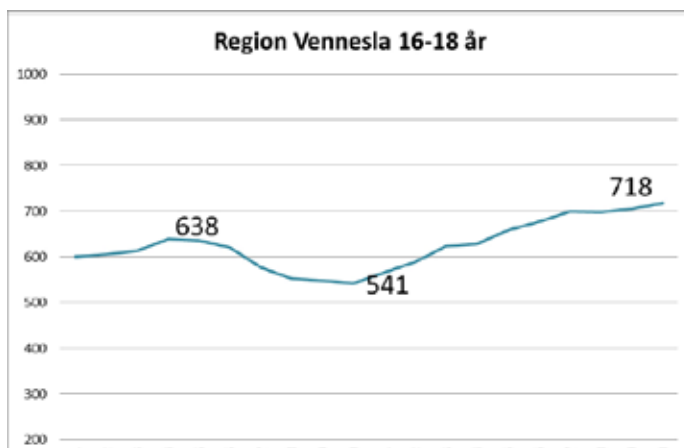
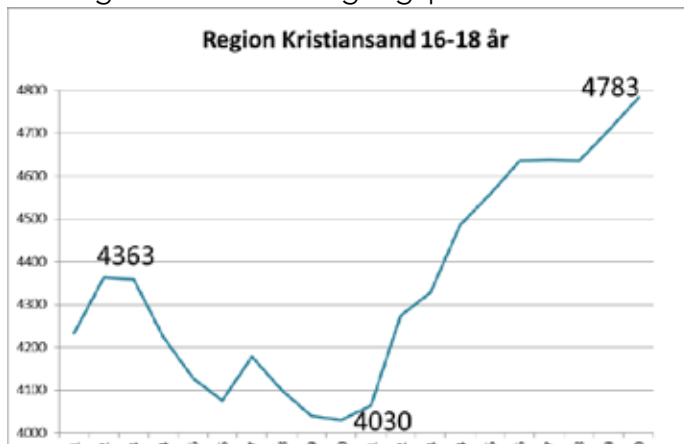
Elevprognosene fram til 2030 viser at vi får en topp i elevgrunnet rundt 2012 – 14, før antall elever synker ned mot et minimum rundt 2020.

I strategisk sammenheng må en imidlertid være oppmerksom på at etter 2020 vil antall elever i aldersgruppen 16 – 18 år igjen øke både i Lindesnes- og Kristiansandsregionen. I Listerregionen får vi en forbigående økning før kurven igjen peker noe nedover. Samlet sier prognosen at elevgrunnet vil øke med ca. 550 personer i

perioden fra nå til 2030.

I Kristiansandsregionen ser vi de største endringene. Fra et utgangspunkt med elev-

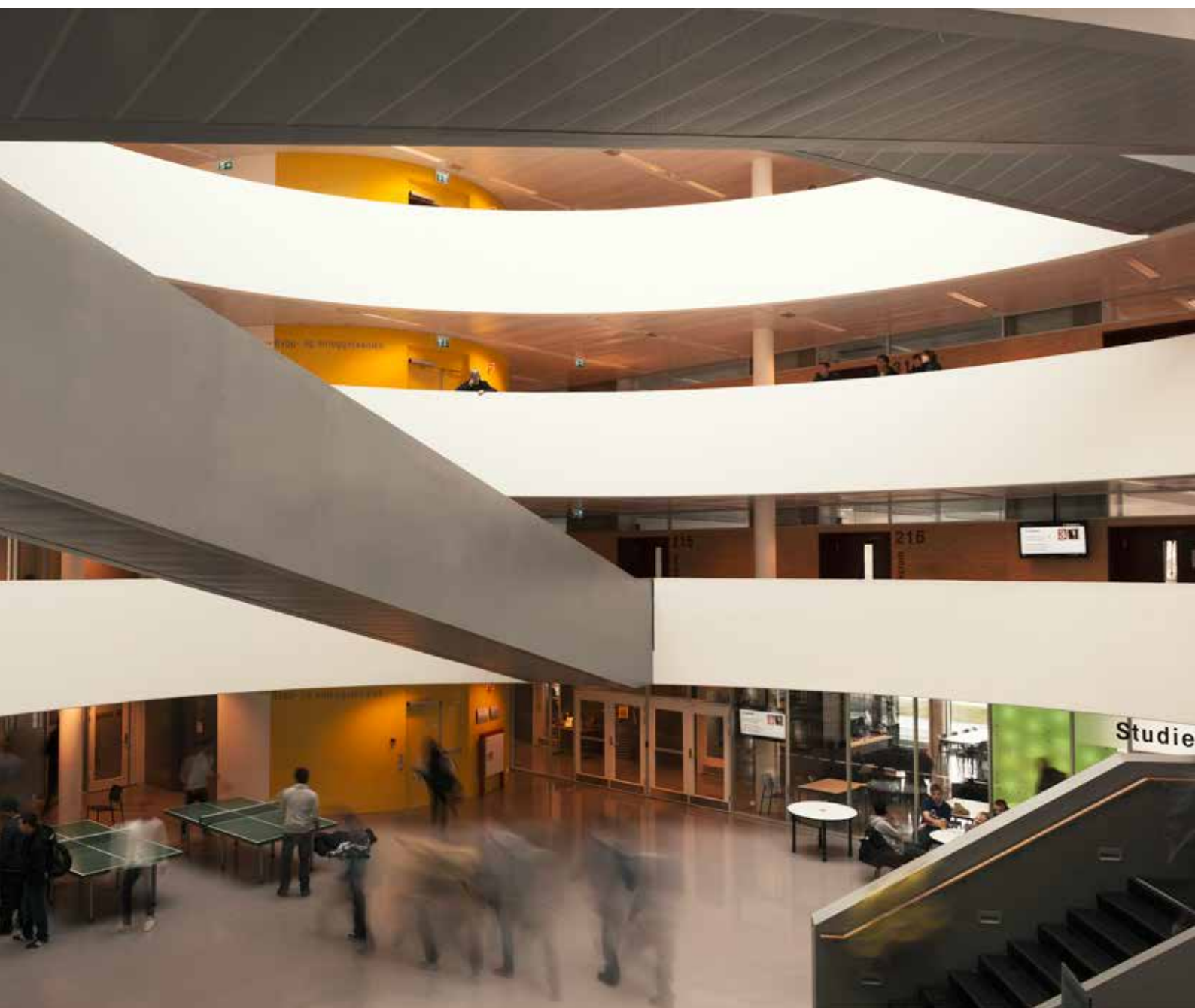

grunnlag på 4360 i 2012 går utviklingen først nedover til 4030 i 2020, før det igjen stiger opp til nesten 4800 i 2030. De samme utviklingstrekkene finner vi også i inntaksregion Vennesla og Lindesnes, selv om tallene der er mindre. I begge disse inntaksområdene sier prognosen at elevgrunnlaget vil være i underkant av 100 personer høyere i 2030 enn i dag. I Listerregionene ser vi en tilsvarende reduksjon i den samme perioden, ca. 100 færre.

Prognosene er utarbeidet av Strategi- og utviklingsenheten i Vest-Agder fylkeskommune januar 2013

SENTRALE PLANFORUTSETNINGER

- Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa
- Forskrift til opplæringslova (2006-06-23)
- Kunnskapsløftet
- St.meld.nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring
- St.meld.nr. 49 (2003-2004) Mangfold gjennom inkludering og deltakelse
- St.meld.nr. 19 (2009-2010) Tid til læring
- St.meld.nr. 22 (2010-2011) Motivasjon – mestring – muligheter
- St.meld.nr. 20 (2012-2013) På rett vei
- St.prp. nr. 1 (2008-2009) Strategi for utdanningsforskning
- NOU 1988: 28, Med viten og vilje
- NOU 2010: 7 Mangfold og mestring
- Kompetanse for kvalitet, strategi for videreutdanning av lærere, Kunnskapsdepartementet

Vest-Agder Fylkeskommune

Epost: postmottak@vaf.no

Sentralbord: 38 07 45 00

Besøksadresse:
Tordenskjoldsgate 65
4614 Kristiansand

Postadresse:
Postboks 517 Lund
4605 Kristiansand

www.vaf.no

**VEST-AGDER
FYLKESKommune**